

„JAPONIA DEPARTE-APROAPE DE BACĂU”

O MODALITATE DE ATRAGERE A UNUI ALTFEL DE PUBLIC CĂTRE MUZEU

Mihaela Băbușanuⁱ

Abstract:

The paper provides a synthetic description of the event ”Japan Far and Close to Bacău”, which has reached in 2023 its 6th edition. The activities undertaken with the occasion throughout the years are meant to bring this faraway territory and its culture as close as possible to the Romanian public, by means of an entire palette of activities which includes photo-haiku exhibitions, haiku poetry, creative writing workshops, dances, theater representations, tea ceremony, ikebana, origami, garden architecture or gastronomy.

Keywords:

Japanese culture, audience studies, audience loyalty, cultural mediation, haiku, educational workshops

Proiectul *Japonia departe-aproape de Bacău* a început să prindă contur încă de la finele anului 2011, dar a fost schițat și definitivat abia spre sfârșitul anului 2013, când l-am propus cu denumire, descriere, deviz estimativ și tot ceea ce mai era necesar, conducerii instituției, pentru a fi aprobat și inclus în planul de activități pentru anul următor.

Tot atunci am început discuțiile cu doi parteneri externi, un fotograf și o poetă, autoare de haiku și am căzut de acord ca, în cadrul evenimentului, să

ⁱ Muzeograf, Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” Bacău

organizăm în prealabil un concurs de haiku la fotografie și ulterior o expoziție care să conțină fotografiile și creațiile concepute în acest sens.

Pe lângă expoziția principală, am contactat diferite asociații și persoane pentru alcătuirea unui program complex.

Aceasta pentru că mai toate studiile privind consumul cultural în România nu sunt neapărat îmbucurătoare pentru muzee și în special pentru muzeele de istorie, și trebuie găsite noi metode de abordare, de exprimare, de comunicare mai bună cu publicul până la urmă. Practic, trebuie ca permanent să ne reinventăm, adaptăm, să ne lărgim oferta către public și să limităm simpoziioanele și manifestările care au o adresabilitate țintită și foarte restrânsă.

Fără îndoială, imaginea și abordarea muzeelor s-a schimbat mult în ultima vreme, însă ele trebuie să capete chiar și mai mult dinamism dacă vrem să facem față concurenței foarte mari privind timpul liber al potențialului vizitator. Așa se explică și apariția și susținerea acestui proiect, ***Japonia departe-aproape de Bacău***, pe care l-am gândit, schițat, propus și pus în aplicare ținând cont de noile tendințe în domeniul muzeologiei, dar și de competențele personale, eu fiind și poet și autor de haiku.

Astfel, prima ediție a avut loc în 15 mai 2014, și am propus publicului o expoziție foto-haiku „Declic în silabe” (fotografii Brosu Constantin, haiku-urile aparțineau unui număr de 12 haijini din Bacău și din țară), lansarea volumului de haiku, autor Mihaela Băbușanu – „Stejarul cu flori de cireș/ The cherry blossom oak tree” (volum în ediție bilingvă română-engleză), un ceremonial al artei ceaiului cu reprezentanți ai Asociației Himawari din Iași. Au fost, de asemenea, prezentări PowerPoint, invitați și surprize pe care noi am ales să nu le dezvăluim anterior. Florin Grigoriu, vicepreședintele Asociației Române de Haiku, Laura Văceanu, președinta Societății de Haiku Constanța, dr. Dumitru Radu, unul dintre cei mai apreciați haijini din Bacău și din țară, Violeta Savu, redactor la revista „Ateneu” din Bacău, s-au numărat printre invitați, alături de un public extrem de divers, numeros, cum nu mai pîntâmplase până atunci, la nici una dintre activitățile muzeului.

Activitatea a fost susținută din sponsorizări, pentru că cheltuielile premergătoare evenimentului erau semnificative, aici incluzând într-o enumerare sumară ramele tablourilor, listarea fotografiilor la dimensiunile 45x30 cm, protocolul, decorurile etc

Finanțarea din partea instituției a constat doar în decontul pentru două persoane pe ruta Iași-Bacău și retur, tipărirea invitațiilor și câteva afișe.

În anul 2015, în organizarea aceleiași echipe a avut loc **Japonia departe-aproape de Bacău**, ediția a II-a, tot în luna mai, ediție care a avut în desfășurător, vernisajul expoziției de foto-haiku „Declic în silabe”, ediția a II-a (fotografii Broșu Constantin, haiku-urile aparținând, de această dată, unui număr de 35 haijini din Bacău și din țară, care au răspuns pozitiv invitației inițiatorilor de a crea special pentru acest eveniment), lansarea volumului de haiku „Femeia bonsai”, autor Mihaela Băbușanu, dans tradițional japonez executat de o echipă de dansatori din cadrul Asociației Româno-Japoneze Himawari din Iași, colaboratori pentru a doua ediție în proiectul **Japonia departe-aproape de Bacău**, prezentări PowerPoint, muzică adecvată și, bineînțeles, invitați și surprize pe care, ca și în ediția precedentă, nu le-am dezvăluit până în ziua evenimentului.

Expoziția foto-haiku „Declic în silabe” se constituia astfel într-un loc de întâlnire între două arte, un cadru propice în care poezia și fotografia se completau, se suprapuneau, se contraziceau și se întrepătrundeau în același timp, născând noi sensuri cu fiecare descifrare a versurilor și a imaginii, atât în ansamblu, cât și privitye, analizate, individual.

Printre invitații speciali ai ediției s-au numărat Laura Văceanu, Președinta Societății de Haiku Constanța, director al revistei “Albatross”, dr. Dumitru Radu, unul dintre cei mai apreciați haijini din Bacău și din țară, oficialități, personalități, presă, oameni de cultură etc.

Și-au dat concursul un număr de 35 de haijini.

În anul 2016, aflată la cea de a treia ediție, manifestarea **Japonia departe – aproape de Bacău** a propus tot o expoziție foto-haiku „Declic în silabe”, care a inclus de această dată un număr de 50 de fotografii de natură la care, 43 de haijini români din țară și din străinătate, au scris haiku la fotografie. S-a întrunit astfel un număr de 1.204 poeme, din care au fost selectate 150, câte 3 pentru fiecare din cele 50 de fotografii, scopul final fiind acela de a aduce în fața publicului poezia niponă și fotografia de natură printr-o expoziție foto-haiku. În cadrul vernisajului, cei prezenți au putut participa la Atelierele de Jocuri Japoneze (Hanafuda), organizate de Asociația Româno-Japoneză „Himawari” din Iași.

Evenimentul a fost moderat de Mihaela Băbușanu și de Laura Văceanu, președintele Societății de Haiku – Constanța. Toate aceste prime trei ediții au fost coordonate de Mihaela Băbușanu, inițiatorul și organizatorul proiectului **Japonia departe-aproape de Bacău**, beneficiind de asemenea de întreg sprijinul în derularea evenimentului din partea Complexului Muzeal „Iulian Antonescu” Bacău, având drept colaboratori pe Oana Gheorghe și Constantin Broșu din partea Asociației „Time for Art”.

După o pauză de câțiva ani, perioadă în care m-am aflat în concediu de creștere a copilului, apoi ne-am luptat cu pandemia și alte elemente care au influențat decisiv buna desfășurare a evenimentelor, iată că în anul 2021, a avut loc ediția a IV-a, de această dată, sub forma unor ateliere de scriere creativă, haiku. Din cauza normelor sanitare care trebuiau respectate, atelierelor au avut loc în două zile și am ales drept cadru optim de desfășurare grădina Casei Memoriale Bacovia din cadrul Complexului Muzeal „Iulian Antonescu”, cu respectarea condițiilor impuse la acel moment.

Așadar, cei 100 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre Japonia și România au fost marcați și la Bacău, de către Complexul Muzeal „Iulian Antonescu” Bacău, prin organizarea celei de-a IV-a ediții a evenimentului **Japonia departe-aproape de Bacău**, în cadrul căreia s-au desfășurat aceste ateliere inedite de scriere creativă, respectiv haiku.

În acest context, s-a lucrat, retușat și ne-am pus roțițe imaginației în mișcare. Care a fost scopul acestor ateliere? Să nu cumva să credeți că este vorba despre ambiția noastră de a-i transforma pe copii în mari scriitori de haiku, asta se poate întâmpla poate mai târziu, dacă ei își vor dori acest lucru, dacă vor avea talentul necesar și mai ales dacă se vor strădui destul de mult în acest sens. Până una alta, important este ca ei să citească, să afle, să exploreze, să asculte, să descopere, primul scop al atelierului nostru fiind acela de a le trezi apetitul pentru citit.

Al doilea scop, așa cum era de așteptat, este legat de scris. Am încercat să îi purtăm pe copii într-o scurtă călătorie în Țara Soarelui Răsare și a noțiunilor elementare care definesc un haiku, cum se creează, ce spunem cititorului și mai ales ce lăsăm nespus, ce este acela un kigo, care sunt regulile.

Ținând cont că a fost prima noastră întâlnire de acest fel, că majoritatea dintre ei abia acum am aflat ce, cum și de unde vine acest haiku, am reușit să creem un moment frumos și am pus bazele unor viitoare colaborări. Unii dintre ei au spus că vor neapărat să mai încerce să creeze astfel de poeme, ceea ce înseamnă că ne-am atins și un alt treilea scop, și anume ca, prin ceea ce facem, să interesăm și nu să facem lucruri doar de dragul de a fi făcute.

Nu s-au făcut clasamente, însă am realizat o selecție pe care am prezentat-o în mediul online: pagini de facebook, grupuri și blog.

Proiectul a continuat și anul următor, în 2022, când am organizat cea de-a V-a ediție, chiar de 1 iunie, de Ziua Copilului, la sediul central al instituției noastre din strada 9 mai, nr.7, ediție care a avut în desfășurător, demonstrație de arte marțiale

japoneze și asiatice, demonstrație de arme, atelier de ikebana, scurtă introducere în lumea haiku-ului, prezentări de carte (lirică japoneză).

Alături de mine, am adus de această dată pe Lucia Pădurariu și Asociația „Simfonia Florilor” din Bacău.

Și iată-ne ajunși așadar, în anul 2023, când a avut loc cea de-a VI-a ediție.

Această a șasea ediție a evenimentului a fost concepută în special pentru copii, ca un cadou de ziua lor, dar evenimentul s-a adresat tuturor categoriilor de vârstă, ca o alternativă neconvențională și extrem de utilă pentru socializare, pentru petrecerea timpului liber.

Maniere, curaj, flori, culoare, grație, teatru, muzică, dans, ateliere, au fost ingredientele savurate de publicul prezent în incinta muzeului. Programul evenimentului a cuprins, așadar, demonstrații de arte marțiale japoneze, dansuri tradiționale asiatice și japoneze, demonstrație de Qwan Ki Do, muzică japoneză, atelier de scriere japoneză, atelier de scriere creativă, haiku, atelier de ikebana, mini expoziție de grafică japoneză, teatru, mini expoziție de grafică, diverse momente muzicale și artistice. Bineînțeles, nu au lipsit nici bucuriile dulci, copiilor fiindu-le oferite, la final, fondue de ciocolată cu fructe, dulciuri de casă, prăjiturele, fructe, socată și mini pizza.

Am vrut să venim în fața publicului cu o alternativă utilă, pozitivă, de petrecere a timpului liber. Evenimentul **Japonia departe - aproape de Bacău** nu a fost organizat doar cu scopul de divertisment, care desigur este foarte important, deoarece aduce oamenii împreună și este o modalitate bună pentru întreaga familie de a se aduna și a se lega, ci și de a stârni interesul copiilor pentru lucrurile frumoase, pozitive, care fac parte din cultura și educația poporului nipon și care pot fi „împrumutate” și experimentate cu succes. Reusita acestui amplu și deosebit demers cultural-educativ nu ar fi fost posibilă fără ajutorul partenerilor și voluntarilor.

Iată că, într-un admirabil efort organizatoric, pe care îl depunem an de an pentru deja tradiționalul eveniment **Japonia departe – aproape de Bacău**, alături de alți oameni de bine, la Bacău, la Complexul Muzeal “Iulian Antonescu”, a fost posibilă, o nouă ediție a acestui proiect. Practic, prin intermediul acestuia s-a deschis și se menține, de șase ediții încoace, o punte de legătură între România și Japonia, între Bacău și Japonia, între muzeu și Japonia.

Evenimentul, atrage de la o ediție la alta, un public tot mai numeros și mai interesat, printr-o atentă alegere a tematicii, de Japonia, o țară aparte, care de-a lungul istoriei și-a dezvoltat o cultură unică, printr-o diversificare treptată a tuturor

artelor. Aici sunt incluse printre altele, o serie de tradiții diverse, precum teatrul, dansurile, artele marțiale, ceremonia ceaiului, ikebana, origami, poezia haiku, arhitectura grădinilor, gastronomia japoneză.

Succesul extraordinar al celor șase ediții, când galeria Hol a muzeului a fost practic luată cu asalt de către copii, părinți, bunici, sportivi, poeți, scriitori, artiști plastici, public divers, se datorează abordării diferite și punerii pe primul plan a publicului.

Proiectul **Japonia departe – aproape de Bacău**, demarat în anul 2014, a continuat și anul acesta, iar după succesele repurtate în anii precedenți sunt tot mai decisă să încerc transformarea lui într-o tradiție. Deocamdată spun eu că am reușit acest lucru, în anul 2023, cu un efort susținut și deloc de neglijat, aflându-ne deja la ediția a VI-a.

Bine ar fi dacă s-ar găsi mai ușor și sprijinul financiar necesar pentru împlinirea lui, aspect care ne ia foarte mult din timp și din avânt, pentru că succesele de public pe care le provoacă acest inedit proiect sunt o excelență și incontestabilă carte de vizită pentru muzeul nostru.

„Japonia departe-aproape de Bacău”.
O modalitate de atragere a unui altfel de public către muzeu

